

تاثیر لوامیزول بعنوان مکمل یاری در پاسخ واکسیناسیون هیپاتیت B در بیماران با نارسایی مزمن کلیوی

دکتر محمد حسین صومی* - دکتر محمد رضا اردلان** - دکتر مجید مقدس زاده***
* مرکز تحقیقات بیماری های گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران
** مرکز تحقیقات نارسایی مزمن کلیه، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران
*** گروه بیماری های داخلی دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

چکیده:

مقدمه: خطر بالای ابتلا به عفونت های منتقله از راه خون یکی از مشکلات بیماران با نارسایی مزمن کلیه می باشد که در رأس آنها هیپاتیت B قرار دارد. یکی از راههای پیشگیری از ابتلا به این بیماری علاوه بر رعایت احتیاطات استاندارد، واکسیناسیون علیه هیپاتیت B می باشد. عدم پاسخ دهی به واکسن در افراد اورمیک تا ۳۳ درصد گزارش شده است. هدف از این مطالعه بررسی تاثیر لوامیزول بعنوان ادجوانت در بهبود پاسخ واکسیناسیون در بیماران مبتلا به نارسایی مزمن کلیه می باشد.

مواد و روش کار: در یک مطالعه کارآزمایی بالینی، ۶۰ بیمار مبتلا به نارسایی مزمن کلیوی که کلیه شرایط ورود به مطالعه را داشتند، در قالب دو گروه مداخله و کنترل (به ترتیب گروه A و B) تحت بررسی قرار گرفته و تاثیر لوامیزول بعنوان ادجوانت در بیماران مبتلا به نارسایی مزمن کلیه قبل از شروع مرحله همودیالیز ارزیابی گردید. بعد از آنالیز داده های حاصله، تیتراژ آنتی بادی علیه ویروس هیپاتیت B بین دو گروه مورد مقایسه قرار گرفت.

نتایج و یافته ها: میانگین سنی کل بیماران مورد بررسی، $58/1 \pm 14/9$ سال بود که در محدوده سنی ۲۶-۸۲ سال قرار داشتند. ۲۳ مورد (۳۸/۳ درصد) از بیماران، زن و ۳۷ مورد (۶۱/۷ درصد) مرد بودند. هیچ یک از بیماران دو گروه سابقه واکسیناسیون قبلی هیپاتیت B را نداشتند. میانگین تیتراژ آنتی بادی بعد از نوبت اول و دوم واکسیناسیون هیپاتیت B در گروه مداخله بیشتر از گروه کنترل بود، ولی تفاوت دو گروه به لحاظ آماری معنی دار نبود (به ترتیب $P = 0/14$ و $P = 0/46$). همچنین میانگین تیتراژ آنتی بادی بعد از نوبت سوم در گروه مداخله $98/8 \pm 61$ و در گروه کنترل $86/2 \pm 49$ واحد در لیتر بود که تفاوت بین دو گروه از لحاظ آماری معنی دار نبود ($P = 0/38$). عوارض جانبی ناشی از داروی لوامیزول در هیچ یک از بیماران گروه مداخله دیده نشد.

نتیجه گیری: با توجه به نتایج حاصله می توان این گونه بیان کرد که قرص لوامیزول بعنوان یکی از ادجوانت های مناسب در بهبود پاسخ واکسیناسیون هیپاتیت B در بیماران مبتلا به نارسایی مزمن کلیه می تواند کاربرد داشته باشد ولی با توجه به نبود تفاوت معنی دار بین دو گروه جهت تائید مطلب فوق، انجام مطالعات بیشتری در این زمینه توصیه می شود.

کلمات کلیدی: لوامیزول - نارسایی مزمن کلیوی، واکسیناسیون، هیپاتیت B